

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2025-0000333041

Datum

22 mei 2025

Opgesteld door

[Redacted]

Samengewerkt met

Bijlage(n)

0

Aan
Van

Minister van BZK
BFR

nota

Aantal preventieve gemeenten 2026

Aanleiding

In de Eerste Kamer is tijdens het plenaire debat van 8 april jl. over de begrotingsstaten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties door het lid Janssen (SP) gevraagd om bij de provinciale financiële toezichthouders na te vragen wat hun verwachtingen zijn ten aanzien van het aantal gemeenten dat in 2026 onder preventief toezicht komt te staan.

Geadviseerd besluit

Het versturen van bijgevoegde brief aan de Eerste Kamer. De kern daarbij is dat navraag bij de provinciale financiële toezichthouders heeft opgeleverd dat het nu nog te vroeg is om, vooruitlopend op de vaststelling van de begrotingen 2026 door de gemeenteraden, een inschatting te maken van het aantal gemeenten dat in 2026 onder preventief toezicht komt te staan.

Toelichting

In de brief gaat u er eerst in op dat u, evenals de provinciale financiële toezichthouders, heeft gesignaleerd dat een toenemend aantal gemeenten geen sluitend meerjarenperspectief 2026-2028 heeft gepresenteerd. U geeft aan dat daar zeker een zichtbare zorg zit en daarvan doordrongen bent. Daarbij is wel de kanttekening dat begrote tekorten niet altijd gerealiseerde tekorten zijn. Ook is in de huidige meerjarenraming 2026-2028 nog geen rekening gehouden met het extra geld voor gemeenten voor 2025-2027, zoals verwerkt in de Voorjaarsnota 2025 (circa 3 miljard euro). Dat zal het beeld nog veranderen vanaf 2025.

Daarna schetst u kort de rol en meerwaarde van het financieel toezicht door de provincies op gemeenten. Deze passage is er ingezet om te laten zien dat het financiële toezicht niet alleen simpelweg het berekenen van een kengetal is (structureel en reëel evenwicht) om de toezichtvorm (preventief of repressief) te bepalen. Het financiële toezicht is veel breder dan dat en is erop gericht om tekorten en preventieve toezichtvorm te voorkomen, samen met gemeente. Ook wordt deze passage gebruikt om te onderbouwen dat het nu nog niet mogelijk is het aantal preventieve gemeenten voor 2026 te bepalen, omdat vooruitlopen op een mogelijk besluit over preventief toezicht deze rol en meerwaarde kan doorkruisen.

Conclusie is dat de definitieve beoordeling of er sprake is van structureel en reëel evenwicht in begrotingen 2026 (en dus preventief toezicht of niet) door de

provinciale toezichthouders plaatsvindt na vaststelling (voor 15 november) door de gemeenteraad. Begin 2026 is een overall beeld te maken van het aantal preventieve gemeenten over 2026.

Onze referentie
2025-0000333041

Datum
22 mei 2025

Krachtenveld

Navraag is gedaan bij de provinciale financiële toezichthouders (vakberaad gemeentefinanciën).

Communicatie

Geen actieve communicatie nodig.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.